

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2

Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα

Τηλέφωνο : 210 421 4331,-4332

Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 16-07-2026

Αρ. πρωτ.: 189619

ΠΡΟΣ:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ

(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 5992/9-6-2026 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσαν οι **κ.κ. Βουλευτές**, όπως αναγράφονται στον πίνακα αποδεκτών, σας πληροφορούμε τα εξής:

Από το 1993 εφαρμόζεται στην ΕΕ σύστημα περιορισμού της παραγωγής καπνού, ενώ ο τομέας του καπνού, κατ' ουσία, βρίσκεται σε διωγμό, από το 2000 και μετά, από την παγκόσμια κοινότητα, μέσω κυρίως του πρωτοκόλλου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Σύμβαση Πλαίσιο –FCTC), το οποίο θέλει να προωθήσει την πλήρη αναδιάρθρωσή του. Σύμφωνα με την Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ), από την εσοδεία 2010 και μετά, η ενιαία ενίσχυση μειώθηκε κατά 50% και το υπόλοιπο 50% μεταφέρθηκε στον δεύτερο πυλώνα (μέτρα αγροτικής ανάπτυξης) και αποκλεισθηκε από τις συνδεδεμένες ενισχύσεις.

Πάντως και πριν ακόμα ο καπνός αποκλεισθεί από τις συνδεδεμένες, από την παραγωγή, ενισχύσεις (λόγω του ότι αποτελεί προϊόν που βλάπτει τη δημόσια υγεία), σύσσωμοι οι ενδιαφερόμενοι κλάδοι καλλιεργητών και μεταποιητών είχαν προσχωρήσει, από το έτος 2006, οπότε και εφαρμόστηκε, εθελοντικά στην κατά 100% αποσυνδεδεμένη, από την παραγωγή, ενιαία ενίσχυση. Στην τρέχουσα ΚΑΠ 2023-2027, δεν προβλέπεται συνδεδεμένη ενίσχυση για τον καπνό και η οποιαδήποτε στήριξη αφορά στα οριζόντια μέτρα που προβλέπονται και για άλλα προϊόντα (ενέργεια, πετρέλαιο, φόροι, προγράμματα ΠΑΑ κ.λπ.).

Ο καπνός δεν εξαιρείται από την ενίσχυση για ορεινές και μειονεκτικές περιοχές που αφορά οριζόντια όλες τις καλλιέργειες.

Από την επεξεργασία των στοιχείων ΟΣΔΕ της περιόδου 2016–2025, προκύπτει σαφής και διαχρονική φθίνουσα πορεία της καλλιέργειας καπνού, τόσο ως προς την καλλιεργούμενη έκταση όσο και ως προς τον αριθμό των παραγωγών.

Ειδικότερα, η συνολική καλλιεργούμενη έκταση καπνού μειώνεται από 17.834,43 ha το 2016 σε 4.767,86 ha το 2025, ήτοι σωρευτική μείωση της τάξης του 73,3% για το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα. Η μείωση εμφανίζεται συνεχής σε όλα τα έτη της περιόδου, χωρίς να καταγράφεται καμία ετήσια αύξηση. Κατά τα πρώτα έτη (2017–2018), οι ετήσιες μειώσεις κυμαίνονται σε σχετικά περιορισμένα επίπεδα (-5,21% και -5,95% αντίστοιχα), ενώ, από το 2019 και μετά, η πτωτική τάση ενισχύεται σημαντικά, με ετήσιες απώλειες που υπερβαίνουν το 10%.

Συνολικά, τα δεδομένα τεκμηριώνουν μία δομική και διαχρονική υποχώρηση της καπνοκαλλιέργειας, με χαρακτηριστικά σταδιακής εγκατάλειψης της δραστηριότητας τόσο σε επίπεδο γης όσο και σε επίπεδο παραγωγών. Η παράλληλη μείωση των καλλιεργούμενων

εκτάσεων και του αριθμού των εκμεταλλεύσεων υποδηλώνει μεταβολή του παραγωγικού προσανατολισμού των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, η οποία δύναται να συνδέεται με το αυξημένο κόστος παραγωγής, τις μεταβολές στο καθεστώς ενισχύσεων, τη μείωση της οικονομικής βιωσιμότητας της καλλιέργειας και τη γενικότερη αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα.

Η συνολική εικόνα δεν εμφανίζει ενδείξεις σταθεροποίησης ή αντιστροφής της τάσης εντός της εξεταζόμενης περιόδου. Αντιθέτως, οι συνεχείς αρνητικές ετήσιες μεταβολές επιβεβαιώνουν ότι η καπνοκαλλιέργεια βρίσκεται σε φάση μακροχρόνιας συρρίκνωσης. Τα ανωτέρω απεικονίζονται στον κάτωθι πίνακα:

Έτος	Έκταση καπνού* (ha)	Μεταβολή έκτασης (%)	Πλήθος ΑΦΜ*	Μεταβολή ΑΦΜ (%)
2016	17.834,43			
2017	16.905,44	-5,21%		
2018	15.898,95	-5,95%		
2019	14.167,14	-10,89%		
2020	12.076,58	-14,76%	11.738	
2021	10.275,83	-14,91%	9.366	-20,21%
2022	7.568,94	-26,34%	8.055	-14,00%
2023	6.052,76	-20,03%	6.315	-21,60%
2024	5.276,76	-12,82%	4.949	-21,63%
2025	4.767,86	-9,65%	4.177	-15,60%

* στοιχεία ΟΣΔΕ

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) παρακολουθεί συστηματικά τις διαμορφούμενες συνθήκες κόστους παραγωγής και αξιοποιεί τα διαθέσιμα εργαλεία της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, καθώς και εθνικές παρεμβάσεις στήριξης.

Στον τομέα του καπνού εφαρμόζεται συμβολαιακή γεωργία, η οποία συνάπτεται μεταξύ αφενός των μεταποιητών και αφετέρου των παραγωγών – καλλιεργητών ή των συλλογικών τους σχημάτων, όπως ομάδες παραγωγών, συνεταιρισμοί και κοινοπραξίες, ενώ η λειτουργία της εδράζεται σε υφιστάμενο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που ρυθμίζει τους όρους σύναψης και εφαρμογής των σχετικών συμβάσεων και ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ παραγωγικής και μεταποιητικής δραστηριότητας. Ειδικότερα, το πλαίσιο αυτό καθορίζεται από την υπ' αριθ. 238/19130/11-2-2014 ΚΥΑ (Β'380/18-2-2014), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, η οποία εντάσσει τη συμβολαιακή γεωργία στον καπνό στο πλαίσιο της οργανωμένης παραγωγικής διαδικασίας, με στόχο τη διασφάλιση της διάθεσης της παραγωγής, την ενίσχυση της διαπραγματευτικής θέσης των παραγωγών και τη σταθεροποίηση των σχέσεων με τη μεταποιητική βιομηχανία.

Επιπλέον, σύμφωνα με τον ν.4935/2022 «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, μέσω συνεργασιών και εταιρικών μετασχηματισμών και άλλες διατάξεις» (Α'103) και την υπ' αριθ. 127754 ΕΞ 2022 Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων με τίτλο «Καθορισμός της διαδικασίας, των δικαιολογητικών και του ελέγχου των προϋποθέσεων για την απαλλαγή από τον φόρο εισοδήματος επί κερδών από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα και κάθε αναγκαίας λεπτομέρειας για την εφαρμογή των προβλέψεων αυτών σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 15 του ν. 4935/2022, καθώς και του τύπου και του ελάχιστου περιεχομένου των συμβάσεων συμβολαιακής γεωργίας για την εφαρμογή των ως άνω άρθρων» (Β'4760/9-9-2022), δικαιούχοι του κινήτρου της απαλλαγής φόρου είναι οι παραγωγοί αγροτικών προϊόντων που συνάπτουν συμβάσεις που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τη χρονική διάρκεια αυτής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη του έτους.

Σε κάθε περίπτωση, το ΥΠΑΑΤ θεωρεί απαραίτητη τη διατήρηση του εν λόγω τομέα, δεδομένου ότι ενισχύει την οικονομία μειονεκτικών αγροτικών περιοχών και συμβάλλει στην οικονομική και κοινωνική σταθερότητά τους. Επιπλέον, στις περιοχές αυτές υφίσταται ισχυρή παράδοση και σημαντική τεχνογνωσία στην καλλιέργεια καπνού, ενώ, παράλληλα, είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένα όλα τα στάδια της εφοδιαστικής αλυσίδας του παραγόμενου προϊόντος.

Όσον αφορά στα μέτρα στήριξης των καπνοκαλλιεργητών μέσω του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), οι καπνοπαραγωγοί δύναται να ενισχυθούν ή να ωφεληθούν, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις και τα κριτήρια επιλεξιμότητας, από τις ακόλουθες παρεμβάσεις:

ΠΥΛΩΝΑΣ I:

- Π1-21 - Βασική εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα
- Π1-29 - Συμπληρωματική στήριξη του αναδιανεμητικού εισοδήματος για τη βιωσιμότητα
- Π1-30 - Συμπληρωματική εισοδηματική στήριξη των γεωργών νεαρής ηλικίας
- Π1-31.9 - Διατήρηση μεθόδων βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας

ΠΥΛΩΝΑΣ II:

- Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)
- Π3-70-4.1 - Δάσωση και δημιουργία δασικών εκτάσεων (β' φάση δάσωσης που καλύπτει δαπάνες συντήρησης και αποζημίωση απώλειας εισοδήματος)
- Π3-71 - Ενισχύσεις σε περιοχές που χαρακτηρίζονται από φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα
- Π3-73-2.1 - Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλουν στην Ανταγωνιστικότητα
- Π3-73-2.2 - Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος
- Π3-73-2.6 - Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- Π3-73-3.4 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την εγκατάσταση δασοπονικών φυτειών (α' φάση δάσωσης για τη δημιουργία δασικών εκτάσεων σε γεωργικές γαίες)
- Π3-73-3.3 - Μη παραγωγικές επενδύσεις για την προστασία από τη διάβρωση, για τη συγκράτηση του εδαφικού νερού και θρεπτικών συστατικών, μέσω κατασκευής νέων αναβαθμίδων
- Π3-77-1.1 - Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας
- Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας
- Π3-78.1 - Εκπαίδευση - κατάρτιση γεωργών- δασοκόμων
- Π3-78.2 - Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders) καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων

Το εγκεκριμένο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 βρίσκεται στην ιστοσελίδα www.agrotikianaptixi.gr.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Βουλευτή κ. Β. Κόκκαλη
2. Βουλευτή κα Έ. Ακρίτα
3. Βουλευτή κα Κ. Βέττα
4. Βουλευτή κ. Γ. Γαβρήλο
5. Βουλευτή κα Ε. Δούρου
6. Βουλευτή κα Μ. Κοντοτόλη
7. Βουλευτή κ. Χ. Μαμουλάκη
8. Βουλευτή κ. Α. Μεϊκόπουλο
9. Βουλευτή κ. Κ. Μπάρκα
10. Βουλευτή κα Α. Νοτοπούλου
11. Βουλευτή κ. Α. Παναγιωτόπουλο
12. Βουλευτή κα Π. Τσαπανίδου
13. Βουλευτή κ. Γ. Ψυχogiό

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού